

ТЪЛКУВАТЕЛНО ПОСТАНОВЛЕНИЕ

№ 2

София, 05.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният административен съд - ОСС от НК на ВКС и I и II колегии на ВАС, в съдебно заседание на петнадесети февруари две хиляди и двадесет и трета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ
ГАЛИНА ЗАХАРОВА

ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛ ВКС: ЛАДА ПАУНОВА

ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛ ВАС: МАРИНИКА ЧЕРНЕВА
ЛЮБОМИР ГАЙДОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛИ НА ОТДЕЛЕНИЯ:

ВАС

ВАНЯ АНЧЕВА
ЙОВКА ДРАЖЕВА
ГЕОРГИ КОЛЕВ
ЕМИЛИЯ МИТКОВА
СИБИЛА СИМЕОНОВА

ВКС

ГАЛИНА ТОНЕВА
МИНА ТОПУЗОВА
АНТОАНЕТА ДАНОВА

ЧЛЕНОВЕ:

ВАС

ПАНАЙОТ ГЕНКОВ
ДИАНА ДОБРЕВА
ТАНЯ РАДКОВА
СВЕТЛОЗАРА АНЧЕВА
ГАЛИНА СОЛАКОВА
ЙОРДАН КОНСТАНТИНОВ
ДИАНА ГЪРБАТОВА
АННА ДИМИТРОВА
ТЕОДОРА НИКОЛОВА
ТАНЯ ВАЧЕВА
ИВАН РАДЕНКОВ
ИЛИЯНА ДОЙЧЕВА
ВИОЛЕТА ГЛАВИНОВА
ДОНКА ЧАКЪРОВА
МАРИЕТА МИЛЕВА
ЕМАНОИЛ МИТЕВ
ПАВЛИНА НАЙДЕНОВА
ТАНЯ КУЦАРОВА
КРЕМЕНА ХАРАЛАНОВА
ИЛИАНА СЛАВОВСКА
ТОДОР ПЕТКОВ
ЛЮБОМИРА МОТОВА

ВКС

РУЖЕНА КЕРАНОВА
БИЛЯНА ЧОЧЕВА
БЛАГА ИВАНОВА
ДАНИЕЛА АТАНАСОВА
РУМЕН ПЕТРОВ
СПАС ИВАНЧЕВ
ПЕТЯ ШИШКОВА
МАЯ ЦОНЕВА
ВАЛЯ РУШАНОВА
МИЛЕНА ПАНЕВА
ХРИСТИНА МИХОВА
КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ
КРАСИМИРА МЕДАРОВА
НЕВЕНА ГРОЗЕВА
НАДЕЖДА ТРИФОНОВА
ПЕТЯ КОЛЕВА
ЕЛЕНА КАРАКАШЕВА
ДЕНИЦА ВЪЛКОВА
ДИМИТРИНА АНГЕЛОВА
МАРИЯ МИТЕВА
ТАТЯНА ГРОЗДАНОВА
ДАНИЕЛ ЛУКОВ

МИРА РАЙЧЕВА
НИКОЛАЙ ГУНЧЕВ
СВИЛЕНА ПРОДАНОВА
ДАНИЕЛА МАВРОДИЕВА
СВЕТЛАНА БОРИСОВА
БИСЕР ЦВЕТКОВ
АНЕЛИЯ АНАНИЕВА
КРАСИМИР КЪНЧЕВ
ДИМИТЪР ПЪРВАНОВ
МАДЛЕН ПЕТРОВА
ПЛАМЕН ПЕТРУНОВ
АГЛИКА АДАМОВА
ПЕТЯ ЖЕЛЕВА
ВАСИЛКА ШАЛАМАНОВА
МИРОСЛАВА ГЕОРГИЕВА
АЛБЕНА РАДОСЛАВОВА
МАРИЯ РАДЕВА
СВЕТОСЛАВ СЛАВОВ
РУМЯНА ЛИЛОВА
СТЕФКА КЕМАЛОВА
ВЕСЕЛА АНДОНОВА
РОСИЦА ДРАГАНОВА
ЮЛИЯ РАЕВА
ВЕСЕЛА ПАВЛОВА
ЕМИЛИЯ ИВАНОВА
ЛОЗАН ПАНОВ
ВЛАДИМИР ПЪРВАНОВ
ХРИСТО КОЙЧЕВ
ЮЛИЯ ТОДОРОВА
ЕМИЛ ДИМИТРОВ
ЛЮБКА ПЕТРОВА
СЛАВИНА ВЛАДОВА
МАРИЯ НИКОЛОВА
БРАНИМИРА МИТУШЕВА
ТИНКА КОСЕВА
ТАНЯ ДАМЯНОВА
ДЕСИСЛАВА СТОЕВА
СТАНИМИР ХРИСТОВ
ДОБРОМИР АНДРЕЕВ
ЮЛИЯН КИРОВ
ТАНЯ КОМСАЛОВА
АЛЕКСАНДЪР МИТРЕВ
ПОЛИНА БОГДАНОВА
СТЕЛА ДИНЧЕВА
КАМЕЛИЯ СТОЯНОВА
СВЕТЛОЗАР РАЧЕВ
МАРИЯ ТОДОРОВА
ДАРИНА РАЧЕВА

БОНКА ЯНКОВА

ЦВЕТАНКА ПАУНОВА
ЯВОР КОЛЕВ
РУМЕН ЙОСИФОВ

при секретар
на прокурора

Зорница Божкова

и с участието
разгледа

тълкувателно дело 3 / 2022 г./

докладвано от съдиите Павлина Найденова и Петя Колева

Тълкувателното дело е образувано за приемане на съвместно тълкувателно постановление по въпроса:

„Наказва ли се с предвиденото в чл. 175, ал. 3 от Закона за движението по пътищата наказание водач, който управлява моторно превозно средство, чиято регистрация е служебно прекратена по реда на чл. 143, ал. 10 от Закона за движението по пътищата, без за това да е уведомен собственикът на моторното превозно средство?“.

В съдебната практика на районните и административните съдилища са оформени различни становища.

Според едното становище, когато собственикът на моторното превозно средство не е бил уведомен, че е прекратена служебно регистрацията на автомобила му, администрацията не е изпълнила своето задължение по чл. 143, ал. 10, изречение първо, предложение последно от Закона за движението по пътищата (ЗДвП), водачът на автомобила не би могъл да знае за прекратената регистрация, съответно, при неуведомяване, липсва субективна съставомерност на деянието по чл. 175, ал. 3 от ЗДвП. Извършването на неправомерно деяние под формата на непредпазливост изисква знание за прекратената регистрация на управлявания от водача автомобил, а в случая не е налице надлежен юридически факт за узнаване на служебната дерегистрация на моторното превозно средство. При установено неизпълнение на законовите задължения от надлежните органи, не следва да се носи административнонаказателна отговорност. Ако деецът управлява моторно превозно средство без действащ договор за застраховка „Гражданска отговорност“, то той осъществява състава на друго нарушение - управление на моторно превозно средство без сключена валидна задължителна застраховка „Гражданска отговорност“.

Според второто становище узнаването за прекратяването на регистрацията от собственика не представлява елемент от фактическия състав на дерегистрацията, поради което е ирелевантно за отговорността на водача обстоятелството дали е уведомен собственикът на автомобила, че е със служебно прекратена регистрация. Законодателят е предвидил задължение за административния орган да уведоми собственика на моторното превозно средство за служебно прекратената регистрация, без законът да предвижда получаването на уведомлението като предпоставка за дерегистрацията. В качеството си на водач на моторно превозно средство деецът е длъжен да знае, че за управляването от него моторно превозно средство не е налице сключена застраховка „Гражданска отговорност“, както и да познава законовите последици от неизпълнение на това задължение. Най-малкото, което е могъл да направи деецът, е да провери стикера, удостоверяващ наличието на

валиден договор за „Гражданска отговорност“. Неизпълнението на това задължение е проява на небрежност, което обосновава вината на дееца.

Общото събрание на съдиите от Наказателна колегия на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд, за да се произнесе, взе предвид следното:

Поставеният въпрос следва да се разбира - дали се носи административнонаказателна отговорност по чл. 175, ал. 3 ЗДвП от водача, ако не е изпратено и съответно получено уведомление за служебно прекратяване на регистрацията по чл. 143, ал. 10 ЗДвП или собственикът не е узнал за този факт по друг начин.

Съгласно чл. 143, ал. 10 от ЗДвП служебно се прекратява регистрацията на пътни превозни средства, за които е получено уведомление от Гаранционния фонд по чл. 574, ал. 11 от Кодекса за застраховането и се уведомява собственикът на пътното превозно средство. Служебно прекратена регистрация на пътно превозно средство се възстановява служебно при предоставени данни за сключена застраховка от Гаранционния фонд по реда на чл. 574, ал. 6 или по желание на собственика след представяне на валидна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите. Уведомяването на собственика за служебно прекратената регистрация има значение както за възможността по желание да възстанови регистрацията на моторното превозно средство, така и за узнаването на служебното прекратяване на регистрацията.

Уведомяването на собственика на моторно превозно средство за служебно прекратената регистрация не е елемент от фактическия състав на прекратяването на регистрацията, а е последващо, но има пряко отношение към субективния елемент на административното нарушение по чл. 175, ал. 3 от ЗДвП, защото законът е възложил на административния орган задължението да уведоми собственика за извършеното служебно прекратяване на регистрацията на моторно превозно средство. Прекратяването на регистрацията не настъпва по силата на закона при непредставяне на доказателства за сключена застраховка „Гражданска отговорност“, а се извършва след автоматизирано уведомление от Гаранционния фонд по чл. 24 от Наредба № 54 от 30.12.2016 г. за регистрите на Гаранционния фонд за обмена и защитата на информацията и за издаването и отчитането на задължителните застраховки по чл. 461, т. 1 и 2 от Кодекса за застраховането. Собственикът на моторно превозно средство обективно няма как да знае кога точно е била прекратена служебно регистрацията на моторното превозно средство. Знанието за точната дата на дерегистрацията е от значение за субективната съставомерност на деянието. Обратното би довело до отговорност въз основа на предположение за знание. Едва след момента на узнаването на факта на прекратяването на регистрацията собственикът е длъжен да съобрази поведението си с дерегистрацията на моторното превозно средство и с породените от нея правни последици.

Действително собственикът на моторно превозно средство е длъжен да знае, че за моторното превозно средство няма валидна застраховка „Гражданска отговорност“, което води и до служебно прекратяване на регистрацията на моторното превозно средство, и незнанието на закона не е обстоятелство, изключващо административнонаказателната отговорност. Но в случая се касае за незнание на факт от обективната действителност - за извършеното служебно прекратяване на регистрацията на моторно превозно

средство на основание чл. 143, ал. 10 от ЗДвП, тоест на фактическо обстоятелство, което принадлежи към състава на административното нарушение по чл. 175, ал. 3, предл. първо от ЗДвП. Това незнание се явява резултат от неизпълнено административно задължение по чл. 143, ал. 10 от ЗДвП за уведомяване на собственика на моторно превозно средство за служебно прекратената регистрация на автомобила, поради което липсва както умисъл, така и небрежност - незнанието на фактическото обстоятелство не се дължи на непредпазливост. Не е налице публично достъпен регистър, в който да се извърши справка за служебно прекратената регистрация. Регистърът по чл. 4, ал. 1, т. 12 и ал. 2 от Наредба № 54/2016 г., в който е отбелязано, че моторно превозно средство е със служебно прекратена регистрация поради липса на застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, е със защитена информация.

Неспазването на изрично записаното в закона задължение да се уведоми собственикът на моторното превозно средство за служебното прекратяване на регистрацията има правни последици. Ако собственикът не е бил уведомен за служебното прекратяване на регистрацията, не би могъл да съобщи този факт и на всяко лице, на което е предоставил управлението на автомобила. Съгласно чл. 18б, ал. 2 от Наредба № 1-45 от 24.03.2000 г., при прекратяване на регистрацията по ал. 1, т. 1, 2, 3, 4 или 8, се уведомява собственикът на превозното средство.

Съществува законово задължение по чл. 143, ал. 10, изр. 1 от ЗДвП за административния орган да уведоми собственика за извършената служебна дерегистрация на моторното превозно средство, но е възможно той да е уведомен за този факт при посещение на място в отдел „Пътна полиция“, при връчване на акт за установяване на административно нарушение или по друг начин. В случаите, когато няма доказателства, че прекратяването на регистрацията е било съобщено на собственика на моторно превозно средство от отдел "Пътна полиция" или не се докаже по друг начин узнаването за служебното прекратяване на регистрацията, деянието по чл. 175, ал. 3 от ЗДвП ще е несъставомерно. Под уведомяване по поставения въпрос следва да се има предвид узнаване по какъвто и да е друг начин, не само по реда на чл. 143, ал. 10 от ЗДвП. Узнаването подлежи на доказване с всички доказателства и доказателствени средства. Необходимо е във всеки конкретен случай да бъдат изследвани и доказани всички елементи от състава на административното нарушение, включително вината, която в административнонаказателния процес не се предполага.

С оглед на изложените мотиви, Общото събрание на съдиите от Наказателна колегия на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд

ПО С Т А Н О В И:

Не се наказва с предвиденото в чл. 175, ал. 3 от Закона за движението по пътищата административно наказание водач, който управлява моторно превозно средство, чиято регистрация е служебно прекратена по реда на чл. 143, ал. 10 от Закона за движението по пътищата, без за това да е уведомен собственикът на моторното превозно средство.

**Вярно с
оригинала,**

ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ
/п/ ГАЛИНА ЗАХАРОВА

ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛ ВКС: /п/ ЛАДА ПАУНОВА

ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛ ВАС: /п/ МАРИНИКА ЧЕРНЕВА
/п/ ЛЮБОМИР ГАЙДОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛИ НА ОТДЕЛЕНИЯ:

ВАС

/п/ ВАНЯ АНЧЕВА .....
/п/ ЙОВКА ДРАЖЕВА .....
/п/ ГЕОРГИ КОЛЕВ .....
/п/ ЕМИЛИЯ МИТКОВА .....
/п/ СИБИЛА СИМЕОНОВА .....

ВКС

/п/ ГАЛИНА ТОНЕВА .....
/п/ МИНА ТОПУЗОВА .....
/п/ АНТОАНЕТА ДАНОВА .....

ЧЛЕНОВЕ:

ВАС

/п/ ПАНАЙОТ ГЕНКОВ .....
/п/ ДИАНА ДОБРЕВА .....
/п/ ТАНЯ РАДКОВА .....
/п/ СВЕТЛОЗАРА АНЧЕВА .....
/п/ ГАЛИНА СОЛАКОВА .....
/п/ ЙОРДАН КОНСТАНТИНОВ .....
/п/ ДИАНА ГЪРБАТОВА .....
/п/ АННА ДИМИТРОВА .....
/п/ ТЕОДОРА НИКОЛОВА .....
/п/ ТАНЯ ВАЧЕВА .....
/п/ ИВАН РАДЕНКОВ .....
/п/ ИЛИЯНА ДОЙЧЕВА .....
/п/ ВИОЛЕТА ГЛАВИНОВА .....
/п/ ДОНКА ЧАКЪРОВА .....
/п/ МАРИЕТА МИЛЕВА .....
/п/ ЕМАНОИЛ МИТЕВ .....
/п/ ПАВЛИНА НАЙДЕНОВА .....
/п/ ТАНЯ КУЦАРОВА .....
/п/ КРЕМЕНА ХАРАЛАНОВА .....
/п/ ИЛИАНА СЛАВОВСКА .....
/п/ ТОДОР ПЕТКОВ .....
/п/ ЛЮБОМИРА МОТОВА .....
/п/ МИРА РАЙЧЕВА .....
/п/ НИКОЛАЙ ГУНЧЕВ .....
/п/ СВИЛЕНА ПРОДАНОВА .....
/п/ ДАНИЕЛА МАВРОДИЕВА .....
/п/ СВЕТЛАНА БОРИСОВА .....
/п/ БИСЕР ЦВЕТКОВ .....
/п/ АНЕЛИЯ АНАНИЕВА .....
/п/ КРАСИМИР КЪНЧЕВ .....
/п/ ДИМИТЪР ПЪРВАНОВ .....
/п/ МАДЛЕН ПЕТРОВА .....
/п/ ПЛАМЕН ПЕТРУНОВ .....

ВКС

/п/ РУЖЕНА КЕРАНОВА .....
/п/ БИЛЯНА ЧОЧЕВА .....
/п/ БЛАГА ИВАНОВА .....
/п/ ДАНИЕЛА АТАНАСОВА .....
/п/ РУМЕН ПЕТРОВ .....
/п/ СПАС ИВАНЧЕВ .....
/п/ ПЕТЯ ШИШКОВА .....
/п/ МАЯ ЦОНЕВА .....
/п/ ВАЛЯ РУШАНОВА .....
/п/ МИЛЕНА ПАНЕВА .....
/п/ ХРИСТИНА МИХОВА .....
/п/ КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ .....
/п/ КРАСИМИРА МЕДАРОВА .....
/п/ НЕВЕНА ГРОЗЕВА .....
/п/ НАДЕЖДА ТРИФОНОВА .....
/п/ ПЕТЯ КОЛЕВА .....
/п/ ЕЛЕНА КАРАКАШЕВА .....
/п/ ДЕНИЦА ВЪЛКОВА .....
/п/ ДИМИТРИНА АНГЕЛОВА .....
/п/ МАРИЯ МИТЕВА .....
/п/ ТАТЯНА ГРОЗДАНОВА .....
/п/ ДАНИЕЛ ЛУКОВ .....
/п/ БОНКА ЯНКОВА .....

/п/ АГЛИКА АДАМОВА .....
/п/ ПЕТЯ ЖЕЛЕВА .....
/п/ ВАСИЛКА ШАЛАМАНОВА .....
/п/ МИРОСЛАВА ГЕОРГИЕВА .....
/п/ АЛБЕНА РАДОСЛАВОВА .....
/п/ МАРИЯ РАДЕВА .....
/п/ СВЕТОСЛАВ СЛАВОВ .....
/п/ РУМЯНА ЛИЛОВА .....
/п/ СТЕФКА КЕМАЛОВА .....
/п/ ВЕСЕЛА АНДОНОВА .....
/п/ РОСИЦА ДРАГАНОВА .....
/п/ ЮЛИЯ РАЕВА .....
/п/ ВЕСЕЛА ПАВЛОВА .....
/п/ ЕМИЛИЯ ИВАНОВА .....
/п/ ЛОЗАН ПАНОВ .....
/п/ ВЛАДИМИР ПЪРВАНОВ .....
/п/ ХРИСТО КОЙЧЕВ .....
/п/ ЮЛИЯ ТОДОРОВА .....
/п/ ЕМИЛ ДИМИТРОВ .....
/п/ ЛЮБКА ПЕТРОВА .....
/п/ СЛАВИНА ВЛАДОВА .....
/п/ МАРИЯ НИКОЛОВА .....
/п/ БРАНИМИРА МИТУШЕВА .....
/п/ ТИНКА КОСЕВА .....
/п/ ТАНЯ ДАМЯНОВА .....
/п/ ДЕСИСЛАВА СТОЕВА .....
/п/ СТАНИМИР ХРИСТОВ .....
/п/ ДОБРОМИР АНДРЕЕВ .....
/п/ ЮЛИЯН КИРОВ .....
/п/ ТАНЯ КОМСАЛОВА .....
/п/ АЛЕКСАНДЪР МИТРЕВ .....
/п/ ПОЛИНА БОГДАНОВА .....
/п/ СТЕЛА ДИНЧЕВА .....
/п/ КАМЕЛИЯ СТОЯНОВА .....
/п/ СВЕТЛОЗАР РАЧЕВ .....
/п/ МАРИЯ ТОДОРОВА .....
/п/ ДАРИНА РАЧЕВА .....
/п/ ЦВЕТАНКА ПАУНОВА .....
/п/ ЯВОР КОЛЕВ .....
/п/ РУМЕН ЙОСИФОВ .....

Особено мнение на съдия Павлина Найденова (ВАС)

Изискването на член 140, ал. 1 от ЗДвП по пътищата за обществено ползване да се допускат само моторни превозни средства, които са регистрирани, е скрепено със санкцията на чл. 175, ал. 3, предложение първо от ЗДвП, предвиждаща административнонаказателна отговорност за водач, който управлява моторно превозно средство, което не е регистрирано по надлежния ред, не само за собственика на нерегистрирано моторно превозно средство, а за всеки водач, който управлява моторно превозно средство.

Поради това уведомяването на собственика е ирелевантно за административнонаказателната отговорност по чл. 175, ал. 3 от ЗДвП. Административнонаказателната отговорност е за водача, независимо че уведомлението за прекратяване на регистрацията се изпраща на собственика. Разпоредбата на чл. 175, ал. 3 от ЗДвП не разграничава водача собственик от несобственика.

Преди да бъде служебно deregистрирано моторно превозно средство, съгласно чл. 574, ал. 10 от Кодекса за застраховането, с уведомление от Гаранционния фонд до собственика, изпратено на актуалния адрес по регистъра на моторните превозни средства, му е даден 14-дневен срок от датата на изпращане на уведомлението да представи доказателства за наличие на сключен и действащ застрахователен договор за застраховка. Срокът, предвиден в закона, е от датата на изпращане на уведомлението, поради което тези уведомления имат информационен характер. Член 143, ал. 10 от ЗДвП също има предвид изпращане на уведомление на адреса по регистъра на моторните превозни средства, тъй като препраща към уведомлението по чл. 574, ал. 11 от Кодекса за застраховането.

Изпращането на уведомлението до собственика по чл. 143, ал. 10 от ЗДвП е с оглед възможността по желание на собственика да се възстанови регистрацията след представяне на валидна застраховка, която се възстановява и служебно при предоставени данни за сключена застраховка от Гаранционния фонд по реда на чл. 574, ал. 6 от Кодекса на застраховането. Този извод може да се направи при съпоставка на изречение първо и изречение второ на чл. 143, ал. 10 от ЗДвП. Уведомяването има информативен характер и не е предпоставка за ангажиране или освобождаване от административнонаказателна отговорност.

Уведомлението по чл. 574, ал. 10 от Кодекса на застраховането до собственика представлява един вид предупреждение, че след изтичане на този срок ще се прекрати служебно регистрацията на моторното превозно средство. Тази последица е предвидена в закона - Гаранционният фонд уведомява органа по ал. 1, т. 1 да прекрати регистрацията на моторното превозно средство. При положение, че собственикът продължава да управлява моторното превозно средство без сключен договор за застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“, е следвало да предвиди настъпването на тези последици. Водачът несобственик също отговаря за нарушение по чл. 175, ал. 3 от ЗДвП при условията на небрежност, тъй като не се е осведомил дали моторното превозно средство е регистрирано.

Съдия Павлина Найденова